

Skjótt Skal Ingeborg Vinther eisini til samráðingar:

Minsta krav er eini 10% í lønarhækking

ÁKI BERTHOLDSEN

– Sjálvandi fylgja vit við, hvat hendir. Men vit læsa okkum ikki fast í úrslitið.

Starvsmannafelagið og Figgjarmálastýrið sessaðust aftur til samráðingar í gjár.

Og suður í Vági situr Ingeborg Vinther við ávis- um spenningi og loddar dýpið.

Hon er formaður í Føroya Arbeðarafelag og fyri hana hevur tað uttan iva tyding, hvat úrslitið verður av av samráðingunum á almenna arbeiðsmarknaðinum.

Ti stutt eftir páskir skal hon sjálv til samráðingar- borðið at tosa við arbeiðs- gevararnar um ein nýggjan sáttmála.

Oll arbeiðarafelagini hava sagt sáttmálan við ar- beiðsgevararnar upp.

Umframt Føroya Arbeð- arafelag eru tað arbeiðs- manna og arbeiðskvinnu- felagini í Havn og í Klaksvík, sum hava sagt sáttmál-

– Arbeðsgevararnir hava sjálvir lagt upp til lønarhækking, sigur Ingeborg Vinther, sum nú eisini skal til samráðingar

an upp. Talan er bæði um hovuðs- sáttmálarnar og sersáttmál-

arnar, sum eru uppsagdir. Sáttmálin fer úr gildi Dýra biðidag, 30. apríl.

Minst 10% afturat í løn Ingeborg Vinther sigur, at enn eru krøvini ikki gjord upp.

Tað er heldur ikki avgjort, um felagini samráðast saman, ella hvør sær.

Men sjálvsagt verður eis- ini talan um lønarkrøv.

Hon sigur, at eftir hennara tykki kann talan als ikki verða talan um eitt minni krav enn eina lønarhækking upp á 10 %.

– Helst verður talan um eitt stórt krav, men alt tað skal tosað um innanfelags.

Ingeborg Vinther leggur dent á, at arbeiðsgevararnir hava sjálvir lagt upp til løn- arhækkingar.

Tað sum hon spar til, er, at arbeiðsgevarafelagið var ráðgevari, tað ið sáttmálin við Føroya Tele varð gjord- ur.

– Og tá ið arbeiðsgevar- arnir hava hækkað lønirnar hjá Føroya Tele yvir 9%, má tað takast sum ein greið

áending um, at teir eru sinnadur at góðtaka løn- arhækking til okkum eisini.

Spurningurin er so bara, hvussu stór, hon skal verða – I øllum forum kann kravdið ikki verða niðanfyri 10%, sigur Ingeborg Vinther.

Hon leggur afturat, at eis- ini tað, sum er hent á øðrum okjum, leggur upp til, at ar- beiðaralónirnar eisini hækkað.

Umframt sáttmálan hjá Føroya Tele, hugsar hon um sáttmálan við lög- og bú- skaparráðingarnar, sum í vissum forum gav yvir 14% í lønarhækking. Og ikki minst spar hon til, at lønir- nar hjá lögtingslimum beint nú er hækkað 60%.

– So at tosa um eina løn- arhækking uppá minni enn 10% til restina av arbeiðs- marknaðinum, kann als ikki koma uppá tal, sigur for- maðurin í Føroya Arbeð- arafelag.

Hon visir á, at fakkfelagini hava víst eitt ótrúligt sam- felagssinnið í royndunum at fáa fiskivinnuna á fótur og hjólini aftur at mala.

– Lønirnar hjá arbeiðandi fólkinum hava staðið í nógv ár Samstundis hava pris- hækkingarnar verið stórar, so samanumtikið er keypi- orkan fallin eini 25%.

– Og nú framgongd aftur er í samfelagnum, er tað heilt náttúrligt, at vit fáa ein part av tí, sigur Ingeborg Vinther. Vit góðtaka ikki, at tað bara skulu vera reidarar

og fiskimenn, sum fáa ágóðan av framburðinum í landinum.

Lurti ikki eftir

Formaðurin í Føroya Ar- beiðarafelag er yvirhøvur ikki samd við formannin í Búskaparráðnum, við Løg- mann ella við arbeiðsgevar- arnir sum mæla til lagalig lønarkrøv, tí annars gongur tað útyvir okkara kapping- aríori. Sagt verður, at hækka lønirnar í Føroyum meiri enn lønirnar í londunum, vit kappast við, tvs 2-3% um árið, versnar okkara kapping- aríori.

– Eg lurti als ikki eftir slíkum. Úttalishið hjá Bjarna Olsen er helst bílagt og eg haldi, at tað var meiri spari- kassastjórnin heldur enn tann óhefti formaðurin í Bú- skaparráðnum, sum úttalaði seg. Tá hatta er akkurat ben- sin á bíði hjá arbeiðsgevar- unum.

Ingeborg Vinther sigur, at tað visir seg, at hvørja ferð samráðingar eru fyri stavn, verður ein ella annar „pro- fetur“ sendur í fólmiðlarnar at boða frá, at tað ber ikki til at hækka lønirnar.

Hon sigur, at ein løn- arhækking beinir ikki fyri kappingarforinum. Vit eru á veg at bliva eitt lagløn- samfelag. Og eg veit onki um, at tað eru lagløn- arsamfelagini, sum standa seg best figgjarglaga. Har gongur tað bara skeivan veg sigur Ingeborg Vinther.

Vildi hava arbeiðssteðg fyri at seigpína feløgini

Nógv bendir á, at veruliga ætlanin hjá Karsten Hansen er at útarma fakkfeløg- ini, so at vit onki skulu formáa okkum í framtíðini, sigur formaðurin í Starvs- mannafelagnum

Karsten Hansen er undir illgruna fyri miðvíst hava stýrt fram ímóti arbeiðssteðgi. Somuleiðis er illgruni um, at ætlanin er, at arbeiðssteðgurin skal verða drúgvur.

ÁKI BERTHOLDSEN

– Nú frykti eg fyri arbeiðs- steðgurin verður drúgvur. – Men tað er nógv, sum

bendir á, at tað er júst tað, sum er tann veruliga ætlanin hjá Landsstýrinum.

I gjáramorgunin var for- maðurin í Starvsmannafel-

agnum, Gunnleivur Dalsgarð, rættliga dapurskygd- ur um útlitið fyri at finna eina semju á sáttmálatræt- uni ímillum Starvsmanna-

– Gunnleivur Dalsgarð leggur kortini afturat, at ein

felagið og Figgjarmálastýr- ið.

Hann sigur at tvørtur- ímóti, at tað er nógv sum bendir á, at tann veruliga ætlanin hjá Landsstýrinum er nettuppi at arbeiðs- steðgurin skal bliva langur.

– Steðan virkar eitt sind- ur fastlæst í lötuni, og tað er nógv, sum bendir á, at tann veruliga ætlanin hjá Karsten Hansen, figgjarmálaráðharran, er at arbeiðs- steðgurin skal verða drúgv- ur.

– Endamálið við hesi ætl- anini er at útarma tey foyr- øysku fakkfelagini, so at tey onki formáa sær í langa tí framyvir.

Gunnleivur Dalsgarð sig- ur, at verða tey foyrøysku fakkfelagini útarmað, fáa figgjarmálastýrið, og aðrir arbeiðsgevarar, fritt spæl í framtíðini at leggja til rættis, sum teir vilja, uttan at fakkfelagini eru ment at standa ímóti, og at verja lóntakaran ímóti møgulig- um ágangi.

– Gunnleivur Dalsgarð leggur kortini afturat, at ein

slíkur taktikkur hevði verið so ótrúliga ábyrgdarleysur av Karsten Hansen, at hann hveppir seg við at trúgva, at tað kann vera so vindandi galið.

– Men aftaná tað, um er hent, er tað kortini mín met- ing, at tó, at tað er nógv, sum ber á tað borðið, skoytir hann so uppí afturat.

Tað, sum fer hann at hava hendan illgrunan, er tað, sum er farið fram í seinast- uni.

– Tá ið vit samráðast um tann seinasta sáttmálan í 1997, var tað rættliga um- ráðandi hjá okkum at fáa í sáttmálan, at vit skuldu byrja samráðingarnar í ár í so góðari tíð, at vit skuldu hava stundir at tosa okkum væl og virðiliga til rættis, áðrenn semingsmenninir komu uppí.

– Men figgjarmálastýrið drálaði so longi, at samráð- ingarnar komu ikki ígongd fyrrenn í síðstu löt.

– Tí hendi tað, sum vit fryktaðu mest fyri, nevni- liga, at samráðingarnar byrjaðu so seint, at vit aftur komu í ta støðu, at semings- menninir máttu koma uppí.

Hann sigur, at tað kann væl hugsast, at figgjarmála- stýrið drálaði við vilja fyri at provokera til arbeiðs- steðgin.

Er tað veruliga so, at tú tengir arbeiðssteðgin sam- an við fullveldisætlanini og at tú heldur, at hetta er ein langtíðar-taktikkur fyri at laga lønarlagið í Føroyum til fullveldið?

– Tað havi eg onga við- merking til. – Men eg haldi bara, at

tað politiska tevið hjá lands- stýrismaninum hevur verið heldur vánaligt.

– Líka mikið, um vit skulu hava fullveldi, ella eina aðra samfelagsskipan, er tað neyðugt at hava eina dygga, almenna umsiting.

– Og tað kann verða ó- metiliga hent hjá landsstýr- ismaninum at hava fólk í umsitingini, sum hava ein positivan hugburð mótevnis sinum arbeiðsgevara.

– Ikki minst nú so av- gerðandi, samfelagsligar broytingar eru á skránni, kundi tað verið sera hent hjá landsstýrismaninum at havt fólkið almennu um- sitingini við sær.

– Tí skuldi hann heldur roynt at givið teimum eitt herðaklapp.

– Men soleiðis, sum hann ber seg at, er tað stórvandi fyri, at hann fær tey ímóti sær ístaðin.

Men nú sigur hann, at tað fær ongin seg at gera løn- arsáttmálar við so stórum løn- arvøkstri, at hann verður noyddur at siga fólki úr starvi aftur?

– Hetta eru bara leysir pá- standir, sum hann yvirhøvur onki grundarlag hevur fyri at seta fram.

– Okkara krøv eru ikki so órímlig. Tað einasta, vit biðja um, er at vit fáa ein lítlan part av framgongdini, sum hevur verið í samfel- agnum og at vit fáa tað aft- ur, sum vit hava lænt Lands- stýrinum í kreppuárunum, sigur Gunnleivur Dalsgarð.

Vit fingi ikki fatur á Karsten Hansen, figgjarmálaráðharran, áðrenn blaðið fór til prentingar.